

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-249/19 -1

Υπόθεση C-249/19

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

Ημερομηνία καταθέσεως:

25 Μαρτίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunalul București (Ρουμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

11 Φεβρουαρίου 2019

Ενάγουσα πρωτοδίκως και εκκαλούσα:

JE

Εναγόμενος πρωτοδίκως και εφεσίβλητος:

KF

[παραλειπόμενα]

TRIBUNALUL BUCUREȘTI – SECȚIA A IV-A CIVILĂ (Δευτεροβάθμιο
δικαστήριο Βουκουρεστίου, Ρουμανία - τέταρτο πολιτικό τμήμα)

[παραλειπόμενα]

Δημόσια συνεδρίαση της 11/02/2019

[παραλειπόμενα]

Εγγράφηκε στο πινάκιο η υπόθεση σχετικά με ένδικο μέσο που άσκησε η εκκαλούσα - ενάγουσα πρωτοδίκως JE [παραλειπόμενα] κατά του εφεσίβλητου - εναγομένου πρωτοδίκως KF, με αντικείμενο διαζύγιο με ανήλικα [τέκνα].

[παραλειπόμενα]

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

Αποφαινόμενο στην υπό κρίση υπόθεση, διαπιστώνει τα ακόλουθα:

I. Αντικείμενο της ένδικης διαφοράς. Πραγματικά περιστατικά

- 1 Με ένδικο βοήθημα που άσκησε η JE, το οποίο εγγράφηκε στο πινάκιο του Judecătoria Iași (πρωτοδικείου Ιάσιου, Ρουμανία) [παραλειπόμενα] στις 13.10.2016, η ενάγουσα πρωτοδικώς κατέθεσε [σελ. 1 του πρωτοτύπου] κατά του εναγομένου ΚF αίτηση διαζυγίου, ζητώντας τη λύση του γάμου των διαδίκων και την ανάκτηση εκ μέρους της ίδιας του ονόματος που έφερε προ του γάμου, την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας της ανήλικης θυγατέρας [παραλειπόμενα], τον καθορισμό της κατοικίας της ανήλικης θυγατέρας πλησίον της μητέρας στην Ιταλία, την υποχρέωση σε βάρος του εναγομένου για καταβολή διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων.
- 2 Στην αιτιολογία της αιτήσεως, η ενάγουσα διευκρίνισε ότι οι διάδικοι συνήψαν γάμο στο Ιάσιο, Ρουμανία, στις 2.09.2001, και από την εν λόγω σχέση γεννήθηκε η ανήλικη θυγατέρα [παραλειπόμενα] στις 23.06.2005, στη Βερόνα, Ιταλία.
- 3 Με απόφαση [της] [παραλειπόμενα] 31.05.2017, το Judecătoria Iași (πρωτοδικείο Ιάσιου) διαπίστωσε ότι δεν είχε αρμοδιότητα να εκδικάσει τη διαφορά, κρίνοντας ότι αρμόδιο προς τούτο είναι το Judecătoria Sectorului 5 București (πρωτοδικείο του τομέα 5 του Βουκουρεστίου, Ρουμανία), στο πινάκιο του οποίου η εν λόγω διαφορά εγγράφηκε στις 09.08.2017.
- 4 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 21.11.2017, το εν λόγω δικαστήριο έκανε δεκτή την ένσταση ελλείψεως γενικής διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων σχετικά με τα κεφάλαια των αιτημάτων που αφορούν τη γονική μέριμνα και την υποχρέωση συντήρησης της ανήλικης θυγατέρας [παραλειπόμενα].
- 5 Με απόφαση [της] [παραλειπόμενα] 20.02.2018, το Judecătoria Sectorului 5 București (πρωτοδικείο του τομέα 5 του Βουκουρεστίου) απέρριψε ως αβάσιμη την αίτηση για τους ακόλουθους λόγους:
- 6 Δεδομένου ότι διαπιστώθηκε ότι η συνήθης διαμονή των διαδίκων κατά την ημερομηνία που το εν λόγω δικαστήριο επιλήφθηκε της αιτήσεως διαζυγίου ευρίσκετο στην Ιταλία (δοθέντος ότι οι διάδικοι ζούσαν για σημαντικό χρονικό διάστημα [παραλειπόμενα] στην Ιταλία ακόμη και προτού επιληφθεί της υποθέσεως το οικείο δικαστήριο), το δικαστήριο διαπίστωσε την άμεση εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) 2201/2003 [του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000] και 1259/2010 [του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό], οι οποίοι

αποκλείουν την εφαρμογή των ρουμανικών δικονομικών διατάξεων σχετικά με τη γενική δικαιοδοσία και των διατάξεων του [ρουμανικού] αστικού κώδικα σχετικά με τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στο διαζύγιο.

- 7 Μετά τον καθορισμό της γενικής δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων σχετικά με το διαζύγιο [άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003], καθώς και της κατά τόπον αρμοδιότητας του Judecătoria Sectorului 5 (πρωτοδικείου του τομέα 5), το οικείο δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το εφαρμοστέο δίκαιο στη διαφορά είναι το ιταλικό, σύμφωνα με το άρθρο 8, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1259/2010, δεδομένου ότι η συνήθης διαμονή των διαδίκων είναι στην Ιταλία. Συναφώς, το οικείο δικαστήριο έκρινε ότι τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 8, στοιχείο α', του κανονισμού 1259/2010 αποτυπώνονται κατά τρόπο ιεραρχικό, με αποτέλεσμα, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του πρώτου κριτηρίου, τα λοιπά αποκλείονται, εκτιμώντας συγχρόνως ότι η αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1259/2010 προβλέπει ότι το δίκαιο που ορίζεται από τους κανόνες συγκρούσεως δικαίων του παρατεθέντος κανονισμού εφαρμόζεται στις υποθέσεις διαζυγίου.
- 8 Το οικείο δικαστήριο εκτιμά ότι η λύση του γάμου για λόγους διαφορετικούς από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 3 του ιταλικού νόμου 898/01.12.1970 [Νόμος 898 της 1ης Δεκεμβρίου 1970 «Ρύθμιση των περιπτώσεων λύσεως του γάμου»] μπορεί να ζητηθεί μόνο στην περίπτωση που έλαβε χώρα ο δικαστικός χωρισμός των συζύγων, ο οποίος πρέπει να διαπιστωθεί ή να διαταχθεί από δικαστήριο [σελ. 2 του πρωτοτύπου], και έχουν παρέλθει τουλάχιστον τρία έτη από τον δικαστικό χωρισμό μέχρι τη στιγμή που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της αιτήσεως διαζυγίου.
- 9 Κατά την ανάλυση της αιτήσεως της ενάγουσας, όπως διευκρινίστηκε, το οικείο δικαστήριο έκρινε ότι οι λόγοι διαζυγίου που επικαλείται η τελευταία δεν προβλέπονται στο άρθρο 3 του νόμου 898/1970 περί ρύθμισης των περιπτώσεων λύσεως του γάμου και ούτε αποδείχθηκε η ύπαρξη οιασδήποτε αποφάσεως δικαστηρίου βάσει της οποίας επήλθε δικαστικός χωρισμός των διαδίκων. Το εν λόγω δικαστήριο δεν έκανε δεκτό το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η ιταλική νομοθεσία μνημονεύει την ανάγκη ύπαρξης ενός απλού εν τοις πράγμασι χωρισμού, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το κείμενο του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημείο 2), στοιχείο b, του νόμου 898/01.12.1970 αναφέρει ρητά τον χωρισμό που επικυρώθηκε ή διατάχθηκε από δικαστήριο, πράγμα το οποίο προϋποθέτει τη διεξαγωγή δίκης.
- 10 Δεδομένου ότι η διαδικασία δικαστικού χωρισμού δεν προβλέπεται στη ρουμανική νομοθεσία, η εν λόγω διαδικασία πρέπει να διενεργηθεί ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων, με αποτέλεσμα να είναι απαράδεκτη οιαδήποτε σχετική αίτηση υποβλήθηκε ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων.
- 11 Η ενάγουσα πρωτοδίκως άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω αποφάσεως και κατά των ανωτέρω μη οριστικών αποφάσεων, ζητώντας να γίνει δεκτή η αίτηση όπως διατυπώθηκε. Προς στήριξη της εφέσεώς της, η νυν εκκαλούσα προέβαλε ότι,

κατά την άποψή της, τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 8 του κανονισμού 1259/2010 είναι εναλλακτικά. Ισχυρίζεται, επιπλέον, ότι προσδιόρισε επακριβώς την αίτησή της, ζητώντας από το δικαστήριο στο πρώτο κεφάλαιο των αιτημάτων να κηρύξει τον δικαστικό χωρισμό σύμφωνα με το ιταλικό ουσιαστικό δίκαιο και τη συνακόλουθη λύση της κοινωνίας [βίου] και, επικουρικώς, το διαζύγιο. Η εκκαλούσα τόνισε επιπλέον ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο όφειλε να εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 2600, παράγραφος (2), του ρουμανικού αστικού κώδικα, κατά το οποίο, εάν το καθοριζόμενο κατά τον τρόπο αυτόν αλλοδαπό δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου ή τον προβλέπει υπό εξαιρετικά περιοριστικές προϋποθέσεις, εφαρμόζεται το ρουμανικό δίκαιο στην περίπτωση κατά την οποία ένας εκ των συζύγων είναι, κατά την ημερομηνία της αιτήσεως διαζυγίου, Ρουμάνος υπήκοος ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Ρουμανία. Συνεπώς, η εκκαλούσα προβάλλει το επιχείρημα ότι, εφόσον το ιταλικό δίκαιο είναι περιοριστικό όσον αφορά τις προϋποθέσεις του διαζυγίου, είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί το ρουμανικό ουσιαστικό δίκαιο· εντούτοις, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν αποφάνθηκε ως προς το ανωτέρω αίτημα. Η εκκαλούσα επισημαίνει, επιπλέον, ότι, στο μέτρο που κριθεί ότι εφαρμοστέο είναι το ιταλικό ουσιαστικό δίκαιο, αυτή θεωρεί ότι είναι μη σύννομη η λύση που δόθηκε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι είναι απαράδεκτη η αίτηση δικαστικού χωρισμού, το δε δικαστήριο αυτό έκρινε ότι στην υπό κρίση περίπτωση εφαρμόζεται το ιταλικό ουσιαστικό δίκαιο, το οποίο προβλέπει τον θεσμό του δικαστικού χωρισμού κατά την έννοια των άρθρων 150 και 151 του ιταλικού αστικού κώδικα και του άρθρου 191, παράγραφος 2 του ιταλικού αστικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 55/6.5.2015 [νόμος 55 της 6ης Μαΐου 2015, Διατάξεις για τη λύση ή παύση των νομικών συνεπειών του γάμου, καθώς και της κοινωνίας (βίου) μεταξύ των συζύγων].

- 12 Η εκκαλούσα διευκρίνισε επιπλέον ότι, κατά την άποψή της, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του ιταλικού δικαίου, στη διαφορά είναι εφαρμοστέο το άρθρο 10, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1259/2010, διότι το άρθρο 2600, παράγραφος (2), του ρουμανικού αστικού κώδικα συνιστά, πράγματι, μεταφορά στη ρουμανική νομοθεσία των διατάξεων του άρθρου [σελ. 3 του πρωτοτύπου] 10 του κανονισμού 1259/2010. Η εκκαλούσα επικαλέσθηκε επίσης τις διατάξεις του άρθρου 12 του κανονισμού 1259/2010, υπό την έννοια ότι η εφαρμογή του ιταλικού δικαίου είναι προδήλως ασυμβίβαστη προς τη δημόσια τάξη του κράτους του δικάζοντος δικαστηρίου, οπότε επιβάλλεται ο αποκλεισμός της εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου που κανονικά είναι εφαρμοστέο και η εφαρμογή του ρουμανικού δικαίου σχετικά με το διαζύγιο.

II. Εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις στην υπό κρίση περίπτωση. Σχετική εθνική νομολογία

- 13 Κατά το άρθρο 2557, παράγραφος (3), του ρουμανικού αστικού κώδικα [, που μνημονεύεται στον] τίτλο[ς] I, βιβλίο VII, [με τίτλο] «Διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου», «[οι] διατάξεις του παρόντος βιβλίου εφαρμόζονται στον βαθμό

που οι διεθνείς συμβάσεις των οποίων η Ρουμανία είναι μέρος, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οι διατάξεις ειδικών νόμων δεν ορίζουν διαφορετικά».

- 14 Όσον αφορά τη σχετική εθνική νομολογία, τα ρουμανικά δικαστήρια κατά πάγια τακτική εφαρμόζουν άμεσα τον κανονισμό 1259/2010, καθώς και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της ερμηνείας του κανονισμού (ΕΚ) 1259/2010 με αναφορά σε ανάλογες πραγματικές περιστάσεις. Ομοίως, τα ρουμανικά δικαστήρια που επιλήφθηκαν αιτήσεως δικαστικού χωρισμού έκριναν ότι μια τέτοια αίτηση είναι απαράδεκτη, διότι το ρουμανικό δίκαιο δεν προβλέπει τέτοια διαδικασία, και στην περίπτωση κατά την οποία επιλήφθηκαν αμέσως αιτήσεως διαζυγίου, χωρίς προηγουμένως να διαταχθεί δικαστικός χωρισμός από τα ιταλικά δικαστήρια, έκριναν ότι μια τέτοια αίτηση είναι πρόωρη. Τα ρουμανικά δικαστήρια δεν υπέβαλαν αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το ζήτημα που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας προδικαστικής παραπομπής ούτε δε υφίσταται επί του παρόντος ορισμένη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που να εκκρεμεί στο γενικό πινάκιο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αντικείμενο την ερμηνεία του άρθρου 10 του κανονισμού 1259/2010 σχετικά με παρόμοιες πραγματικές περιστάσεις.
- 15 Κατά το άρθρο 2600, παράγραφος (2) και (3), του ρουμανικού αστικού κώδικα, «(2) Εάν το καθοριζόμενο κατά τον τρόπο αυτόν αλλοδαπό δίκαιο δεν επιτρέπει την έκδοση διαζυγίου ή αναγνωρίζει ότι αυτή είναι δυνατή υπό εξαιρετικά περιοριστικές προϋποθέσεις, εφαρμόζεται το ρουμανικό δίκαιο, στην περίπτωση κατά την οποία ένας εκ των συζύγων είναι, κατά την ημερομηνία της αιτήσεως διαζυγίου, Ρουμάνος υπήκοος ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Ρουμανία. (3) Οι διατάξεις της παραγράφου (2) εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση κατά την οποία το διαζύγιο διέπεται από το δίκαιο που επιλέγουν οι σύζυγοι».
- 16 [παραλειπόμενα]

III. Διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες θεωρούνται σχετικές με την υπό κρίση υπόθεση

- 17 Κατά την έννοια του άρθρου 8 του κανονισμού 1259/2010 με τίτλο «Εφαρμοστέο δίκαιο ελλείπει επιλογής των μερών», «[ε]λλείπει επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 5, το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός υπόκεινται στο δίκαιο του κράτους: (α) της συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής (β) της τελευταίας συνήθους [σελ. 4 του πρωτοτύπου] διαμονής των συζύγων, υπό την προϋπόθεση ότι η διαμονή αυτή δεν έπαυσε να υφίσταται ένα έτος και πλέον πριν από την υποβολή αγωγής στο δικαστήριο και εφόσον ο ένας εκ των συζύγων εξακολουθεί να διαμένει στο συγκεκριμένο κράτος κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής (γ) της ιθαγένειας των δύο συζύγων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείπει αυτής (δ) του επιληφθέντος δικαστηρίου».

- 18 Κατά το άρθρο 10 του κανονισμού 1259/2010, «[σ]ε περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο δυνάμει των άρθρων 5 ή 8 δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου ή δεν παρέχει στον έναν εκ των συζύγων, λόγω του φύλου του, ισότιμη πρόσβαση σε διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, εφαρμόζεται το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου».
- 19 Οι [αιτιολογικές σκέψεις] 24 έως 26 του κανονισμού 1259/2010 έχουν ως εξής: «(24) Σε ορισμένες περιπτώσεις, στις οποίες το εφαρμοστέο δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου ή δεν παρέχει στον έναν εκ των συζύγων λόγω του φύλου του ισότιμη πρόσβαση σε διαζύγιο ή σε δικαστικό χωρισμό, θα πρέπει εντούτοις να εφαρμόζεται το δίκαιο του επιληφθέντος δικαστηρίου. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να θίγει τη ρήτρα δημόσιας τάξης. (25) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τη δυνατότητα στα δικαστήρια των συμμετεχόντων κρατών μελών να μην εφαρμόζουν διάταξη του αλλοδαπού δικαίου όταν η εφαρμογή του σε μια συγκεκριμένη περίπτωση θα ήταν προδήλως αντίθετη στη δημόσια τάξη του κράτους του δικάζοντος δικαστηρίου. Παρ' όλα αυτά, τα δικαστήρια δεν θα πρέπει να έχουν την ευχέρεια να εφαρμόζουν την εξαίρεση που προβλέπεται για λόγους δημόσιας τάξης προκειμένου να μην εφαρμόσουν διάταξη του δικαίου άλλου κράτους μέλους, εφόσον κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως στο άρθρο 21 αυτού, το οποίο απαγορεύει κάθε μορφή διακριτικής μεταχείρισης. (26) Όταν ο κανονισμός αναφέρεται στο γεγονός ότι η νομοθεσία του συμμετέχοντος κράτους μέλους, το δικαστήριο του οποίου έχει επιληφθεί της υποθέσεως δεν προβλέπει διαζύγιο, αυτό θα πρέπει να ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους δεν έχει τον θεσμό του διαζυγίου. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωμένο να εκδίδει διαζύγιο δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Όταν ο κανονισμός αναφέρεται στο γεγονός ότι η νομοθεσία του συμμετέχοντος κράτους μέλους, το δικαστήριο του οποίου έχει επιληφθεί της υποθέσεως, δεν θεωρεί τον εν λόγω γάμο έγκυρο προς τον σκοπό της διαδικασίας διαζυγίου, αυτό θα πρέπει να ερμηνευτεί μεταξύ άλλων κατά την έννοια ότι η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους θεωρεί αυτόν τον γάμο ανυπόστατο. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωμένο να εκδίδει διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό δυνάμει του παρόντος κανονισμού». [σελ. του 5 πρωτοτύπου.]

IV. Λόγοι που οδήγησαν το δικαστήριο στην υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

IV.1 Η γνώμη των διαδίκων επί του νομικού ζητήματος που θα αποτελέσει αντικείμενο ερμηνείας εκ μέρους του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- 20 Η εκκαλούσα υποστήριξε ότι δεν είναι αναγκαία η παραπομπή του ζητήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το σκεπτικό ότι μεταξύ του κανονισμού 1259/2010 και των κανόνων του ρουμανικού αστικού κώδικα υφίσταται προφανής αντιστοιχία, με αποτέλεσμα το δικαστήριο να πρέπει να λάβει υπόψη

τις διατάξεις του άρθρου 2600, παράγραφοι (2) και (3) του ρουμανικού αστικού κώδικα, κατά το οποίο, εάν το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο δεν προβλέπει διαζύγιο ή αναγνωρίζει ότι είναι δυνατή η έκδοσή του υπό εξαιρετικά περιοριστικές προϋποθέσεις, εφαρμόζεται το ρουμανικό δίκαιο, εάν ένας εκ των συζύγων είναι, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως διαζυγίου, Ρουμάνος υπήκοος ή έχει τη διαμονή του στη Ρουμανία. Η ενάγουσα επισήμανε επίσης ότι είναι δυνατόν να αποκλειστούν ορισμένες διατάξεις του αλλοδαπού δικαίου, εάν οι τελευταίες είναι ασυμβίβαστες προς τη δημόσια τάξη, κατά την έννοια του άρθρου 12 του ίδιου κανονισμού.

IV. 2 Η υποβαλλόμενη στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

- 21 Ο εντοπισμός του προβλήματος δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόβλημα δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπό κρίση περίπτωση είναι η ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 10 του κανονισμού 1259/2010, [παραλειπόμενα] υπό την έννοια ότι πρέπει να διευκρινιστεί εάν η έκφραση «το εφαρμοστέο δυνάμει των άρθρων 5 ή 8 δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου» ερμηνεύεται στενά και κατά γράμμα, ήτοι μόνο για την περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο δεν προβλέπει καμία μορφή διαζυγίου, ή εάν πρέπει να ερμηνευθεί διασταλτικά, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης την περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο αναγνωρίζει ότι είναι δυνατή η έκδοσή του, αλλά υπό εξαιρετικά περιοριστικές προϋποθέσεις, πράγμα το οποίο προϋποθέτει υποχρεωτική δίκη προγενέστερη του διαζυγίου σχετική με τον δικαστικό χωρισμό, για την οποία το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου δεν περιέχει ισοδύναμες δικονομικές διατάξεις.
- 22 Αναγκαιότητα έκδοσης αποφάσεως επί της διαφοράς (λυσιτέλεια του εντοπισμένου προβλήματος δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Σχετικά με την ερμηνεία της έκφρασης «το εφαρμοστέο δυνάμει των άρθρων 5 ή 8 δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου», το αιτούν δικαστήριο θα κρίνει σε σχέση με το εφαρμοστέο στη διαφορά ουσιαστικό δίκαιο, ήτοι το ιταλικό δίκαιο, ή το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου, ήτοι το ρουμανικό δίκαιο.
- 23 [παραλειπόμενα] [σελ. 6 του πρωτοτύπου.]
- 24 [παραλειπόμενα] [παρατίθενται εκ νέου οι αιτιολογικές σκέψεις (24) και (26)]
- 25 Σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας της έκφρασης που μνημονεύεται στο άρθρο 10 «δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου», προκύπτουν οι ακόλουθες διαφορετικές λύσεις:
- 26 Αφενός, μία περιοριστική ερμηνεία καθορίζει τη διαπίστωση ότι είναι εφαρμοστέο το ιταλικό ουσιαστικό δίκαιο, πράγμα το οποίο οδήγησε τα εθνικά δικαστήρια στην έκδοση ορισμένων αποφάσεων, με τις οποίες απορρίπτεται η αίτηση είτε ως απαράδεκτη (όταν ζητείται ο δικαστικός χωρισμός) είτε ως πρόωρη (όταν ζητείται το διαζύγιο χωρίς προηγούμενη τυποποίηση του δικαστικού χωρισμού σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο) ή ως αβάσιμη, όπως στην

περίπτωση της παρούσας διαφοράς, στην οποία οι εκτιμήσεις του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου αναφέρονται τόσο στο γεγονός ότι δεν υφίσταται προηγούμενος δικαστικός χωρισμός των διαδίκων, όσο και στο γεγονός ότι ένας τέτοιος χωρισμός είναι απαράδεκτος, δεδομένου ότι η διαδικασία δικαστικού χωρισμού δεν προβλέπεται στο ρουμανικό δίκαιο. Με άλλα λόγια, τα δικονομικά κωλύματα, από τη στιγμή που προέρχονται από την έλλειψη ρύθμισης διαδικασίας δικαστικού χωρισμού στο ρουμανικό δίκαιο, καθόρισαν την απαγγελία δικονομικών λύσεων χωρίς τη δυνατότητα να αναλυθεί η αίτηση επί της ουσίας.

- 27 Η διασταλτική ερμηνεία της εν λόγω έκφρασης, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης την περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο αναγνωρίζει ότι είναι δυνατή η έκδοση διαζυγίου, αλλά υπό εξαιρετικά περιοριστικές προϋποθέσεις, πράγμα το οποίο προϋποθέτει υποχρεωτική δίκη προγενέστερη του διαζυγίου σχετική με τον δικαστικό χωρισμό, για την οποία το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου δεν περιέχει ισοδύναμες δικονομικές διατάξεις, οδηγεί στην εφαρμογή του δικαίου του δικάζοντος δικαστηρίου, ήτοι του ρουμανικού δικαίου, δεδομένου ότι οι σύζυγοι είναι Ρουμάνοι υπήκοοι, οι οποίοι συνήψαν γάμο στη Ρουμανία.
- 28 Συνεπώς, ως προς την αιτούμενη ερμηνεία, θα πρέπει να καθοριστεί στην παρούσα διαφορά το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο.
- 29 Από τις εξακριβώσεις που έγιναν, το αιτούν δικαστήριο δεν έχει εντοπίσει, στη νομολογία του Δικαστηρίου, καμία υπόθεση σχετική με την ερμηνεία του άρθρου 10 του κανονισμού 1259/2010.

V. Συμπεράσματα. Δικονομικά μέτρα

- 30 Το Tribunalul (δευτεροβάθμιο δικαστήριο) κρίνει ότι η σχετική με το αίτημα της εφέσεως λύση εξαρτάται από την ερμηνεία που θα δοθεί από το Δικαστήριο ως προς το ανωτέρω πρόβλημα δικαίου.
- 31 Σχετικά με την αναγκαιότητα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέραν της προϋπόθεσης που αφορά τη λυσιτέλεια του προδικαστικού ερωτήματος για την επίλυση των νομικών ζητημάτων που είναι αναγκαία για την έκδοση αποφάσεως στην υπόθεση, το Tribunalul (δευτεροβάθμιο δικαστήριο) υπογραμμίζει ότι ο κανόνας δικαίου της Ένωσης στον οποίο αναφέρεται το προδικαστικό ερώτημα δεν έχει αποτελέσει ακόμη αντικείμενο [σελ. 7 του πρωτοτύπου] ερμηνείας, ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση παραπομπής (πρβλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 1963, [Da Costa, 28-30/62, Συλλογή], σ. 63).
- 32 Το Tribunalul (δευτεροβάθμιο δικαστήριο) κρίνει ότι η ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στην υπό κρίση περίπτωση δεν παρίσταται τόσο προφανής, ώστε να μην υφίσταται περιθώριο εύλογης αμφιβολίας, και, συνεπώς, να δύναται να μην υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ζήτημα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που ανέκυψε ενώπιόν του (απόφαση Intermodal

Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και να αποφασίσει με δική του ευθύνη (απόφαση Cilfit και λοιποί, 283/81, EU:C:1982:335, σκέψη 16). Ως εκ τούτου, στην παρούσα διαφορά δεν εφαρμόζεται η θεωρία της acte clair.

- 33 Η απόφαση που θα εκδοθεί στην παρούσα διαφορά είναι τελεσίδικη στο πλαίσιο του συστήματος των εσωτερικών ενδίκων βοηθημάτων, συνεπώς, κατά την έννοια του άρθρου 267, τρίτη παράγραφος, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο των προϋποθέσεων που μνημονεύθηκαν προηγουμένως, το Tribunalul (δευτεροβάθμιο δικαστήριο) πρέπει να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που αφορά τη διαδικασία.
- 34 [παραλειπόμενα] [διατάσσεται η αναστολή της διαδικασίας]

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ,

ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ:

Υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 10 του κανονισμού 1259/2010, κατά το οποίο «[σ]ε περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο δυνάμει των άρθρων 5 ή 8 δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου ή δεν παρέχει στον έναν εκ των συζύγων, λόγω του φύλου του, ισότιμη πρόσβαση σε διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, εφαρμόζεται το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου», προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ακόλουθο ερώτημα:

– Πρέπει η έκφραση «το εφαρμοστέο δυνάμει των άρθρων 5 ή 8 δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό του διαζυγίου» να ερμηνευθεί στενά και κατά γράμμα, ήτοι μόνο για την περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο δεν προβλέπει καμία μορφή διαζυγίου, ή πρέπει να ερμηνευθεί διασταλτικά, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης την περίπτωση κατά την οποία το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο αναγνωρίζει ότι είναι δυνατή η έκδοσή του, αλλά υπό εξαιρετικά περιοριστικές [σελ. 8 του πρωτοτύπου] προϋποθέσεις, πράγμα το οποίο προϋποθέτει υποχρεωτική δίκη προγενέστερη του διαζυγίου σχετική με τον δικαστικό χωρισμό, για την οποία το δίκαιο του δικάζοντος δικαστηρίου δεν περιέχει ισοδύναμες δικονομικές διατάξεις;

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [διαδικασία και υπογραφές]